ORQUESTRA CIUTAT DE BARCELONA

PATRONAT DE L'ORQUESTRA
CIUTAT DE BARCELONA
TEMPORADA 1976-77
PALAU DE LA MUSICA CATALANA

PATRONAT DE L'ORQUESTRA CIUTAT DE BARCELONA

Presidència d'Honor: S. M. la Reina Sofia

ORQUESTRA CIUTAT DE BARCELONA

Director: Antoni Ros Marbà
Director adjunt: Rafael Ferrer

Concerts núms. 1.210 i 1.211

Solista: LUIS GALVE, piano

Director invitat: J. PICH SANTASUSANA

Dissabte, 8 de gener de 1977, a les 19 h.
Diumenge, 9 de gener de 1977, a les 11 h.

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA
Barcelona

JOAN PICH SANTASUSANA

Nasqué a Barcelona (Sant Andreu) l'any 1911. Va ingressar als 8 anys a l'Escola Municipal de Música (actual Conservatori Superior Municipal) començant ja en el tercer curs els estudis de solfeig-teoria, tot iniciant els de violoncel i piano i més endavant harmonia, contrapunt i fuga, composició i instrumentació; obtingué, en finalitzar-los, la qualificació d'«Excel.lent» a més de premis extraordinaris.
Ingressà als quinze anys, finalitzats els estudis de violoncel, a la prestigiosa Orquestra Pau Casals, de la qual n'ha estat el professor més jove.
El 1933 fou nomenat Director de l'Institut Orquestral de l'Associació Obrera de Concerts que fundà Pau Casals; la nova agrupació orquestral, formada per 80 instrumentistes, sota la batuta de Pich Santasusana inicià les seves actuacions públiques amb un grandiós èxit el 6 de maig del 1934 al Palau de Projeccions de Montjuïc; seguiren nombrosos concerts al Palau de la Música Catalana.
Subvencionat oficialment per la Generalitat de Catalunya, va assistir a un curs de direcció orquestral a Ginebra dirigit per l'eminent mestre Hermann Scherchen; hi obtingué el primer lloc, entre onze concursants, per la seva tasca amb l'Orquestra Simfònica de Ginebra en una audició donada al «Gran Teatre» i sota els auspicis del Conservatori de l'Ajuntament d'aquella ciutat.
El 1934 guanyà en mèrits de concurs oposició amb el número u, una plaça de professor d'Educació Musical a l'Ajuntament de la nostra ciutat. Més tard fou nomenat director titular de l'Orquestra Simfònica de Ràdio Associació de Catalunya; i al Palau de la Música Catalana i al Gran Teatre del Liceu alternà la direcció de grans concerts simfònics amb l'Orquestra Nacional amb els mestres Pérez Casas i Joan Lamote de Grignon. Tenia llavors 26 anys.
Ha estat director titular de les següents orquestres: Simfònica i Filharmònica de Barcelona; Filharmònica de Las Palmas de Gran Canaria; Simfònica de Ràdio Nacional a Madrid. Entre altres conjunts orquestrals ha dirigit en diverses ocasions les orquestres Simfònica de Madrid (de la qual posseix la Medalla d'Or), Nacional de Concerts, Simfònica del Gran Teatre del Liceu, Simfònica de València, Municipal de Valladolid, Simfònica de Palma de Mallorca, Simfònica de E. i D. de Barcelona i Madrid, Clàssica de Madrid. En concerts simfònics corals ha dirigit, entre altres, l'Orfeó Català, l'Orfeó Pamplonès (en vuit audicions), la Masa Coral de Madrid, l'Orfeó Gracienc, l'Orfeó de Sants i la Capella Clàssica Polifònica.
El 1950 i en mèrits de concurs-oposició fou nomenat Catedràtic d'Harmonia i Contrapunt al Conservatori Superior Municipal de Música de la nostra ciutat. Dos anys després fou designat sots-director i el 1966 i també en mèrits de concurs-oposició, Director.
El 1957, i també per concurs-oposició, fou nomenat Director de la Banda Municipal de Barcelona, càrrec al qual va renunciar l'any 1966 en ésser nomenat Director del Conservatori.
Ha format part i ha presidit Jurats Internacionals i Nacionals d'interpretació musical i de composició.
Es Acadèmic corresponent a Barcelona de la «Real Academia de Bellas Artes de San Fernando».

LUIS GALVE

Tot i que la presentació de Luis Galve a Barcelona, als sis anys, constituí una revelació musical, la veritable consagració d'aquest pianista aragonès fou en ocasió del recital amb què Isidor Philipp el presentà a la Sala Erard de París a l'edat de divuit anys.
Llavors començà realment la seva carrera internacional que l'ha portat als principals centres musicals del món, tot actuant en recitals i com a solista de les més prestigioses orquestres.
Luis Galve ha residit llargs anys a Amèrica, continent que ha recorregut totalment diverses vegades i els centres musicals del qual visita amb freqüència; no ha deixat, però, de realitzar a la vegada les habituals gires artístiques per Espanya amb recitals i intervencions com a solista de les orquestres espanyoles. El 1973 Luis Galve fou invitat com a solista de l'Orquestra del Festival Casals de Puerto Rico, precisament en l'últim concert que dirigí el mestre Pau Casals poc abans de la seva mort.
Luis Galve posseeix una abundant discografia i ha estat condecorat amb l'«Orden de Alfonso X el Sabio».

programa

I

J. ZAMACOIS La sega
("in memoriam" del compositor)

KABALEVSKY Concert núm. 3 per a piano i orquestra, en re major, op. 50

Allegro molto
Andante
Presto

LUIS GALVE, piano

II

MENDELSSOHN Simfonia núm. 5, "La Reforma", op. 107

Andante . Allegro con fuoco
Allegro vivace
Andante . Coral
Allegro vivace . Allegro maestoso

Director: J. PICH SANTASUSANA

comentaris

JOAQUIM ZAMACOIS. — La sega

Aquest quadre simfònic està inspirat en un poema de Ramon Masifern; fou estrenat per l'Orquestra Pau Casals i l'any 1928 guanyà el premi de la Fundació Patxot. Des d'aleshores ha estat interpretat sovint a Espanya i a l'estranger i figura al repertori de moltes orquestres simfòniques.
Descriu l'alegria i la gatzara dels segadors que, força contents en veure l'abundosa collita, treballen afanyosament, mentre canten cançons camperoles. La bullícia s'esllangueix quan a migdia el sol crema i els segadors cerquen un indret fresc per a dormir la sesta. Solament pertorba el silenci del repòs la cançó enyoradissa d'un segador que tracta de distreure el seu insomni. El compositor utilitza un tema del folklore balear i el glossa àmpliament. Després els segadors es desperten i retornen a la feina. Creix el renou i torna la gatzara fins que un toc de les trompes marca l'hora de plegar.

A «La sega», s'hi troben la inspiració, la sinceritat expressiva, una realització tècnica correcta i ensems lliure i un perfecte equilibri entre el pensament i la forma. És, doncs, música en el més ortodox sentit d'aquest mot tan sofisticat actualment.

KABALEVSKY. — Concert núm. 3 per a piano i orquestra, en re major, op. 50

Dmitri Borisovitch Kabalevsky, compositor, professor de piano, crític musical i director d'orquestra, nasqué a Sant Petersburg el 30 de desembre de 1904. Arran de la revolució bolxevic, la família es traslladà a Moscou on el jove Dmitri rebé les primeres lliçons a l'Escola de Música Scriabin i estudià privadament amb G. Catoire. El 1925 ingressà al Conservatori de Moscou on estudià composició amb Miaskovsky i piano amb Goldenweiser. Es graduà el 1929 i el 1938 fou nomenat professor de composició d'aquell cen-

tre docent. També estudià dibuix, pintura i ciències econòmiques i socials. Fou assessor artístic de la Radiodifusió russa i Secretari de la Unió de Compositors Soviètics. Ha guanyat tres cops el «Premi Stalin» amb un Quartet, un Concert i una Opera. Començà a compondre als divuit anys i després de la segona guerra mundial emprengué una gira artística per Europa i donà a conèixer les seves obres, les primeres de les quals revelaven influències de Scriabin i de Miaskovsky; influències que aviat abandonà, tot manifestant el seu propi estil que, en base a les formes clàssiques, es caracteritza per la simplicitat melòdica i l'energia rítmica. Ha conreat gairebé totes les formes musicals. El «Concert núm. 3, per a piano i orquestra», que data del 1950, constitueix, amb el de violí (1948) i el de violoncel (1949), una trilogia dedicada a la joventut soviètica.
En aquest «Concert», no s'hi troben novetats harmòniques ni tímbriques. L'orquestració és normal; les dissonàncies són discretes. Al temari no hi ha regust folklòric, ni cap pròsit nacionalista, com tampoc accent burgès europeu. És un temari «neutre» que possiblement tracta de fer-se accessible a la comprensió del poble.
Allegro molto. — El piano exposa el primer tema, que passa a la fusta i tot seguit exposa el segon. Solista i orquestra alternen en el desenrotllament del tema, mentre l'oponent acompanya. Un passatge de tresets al piano, sobre grups binaris a l'orquestra, condueix a la reaparició del segon tema; segueix una «cadenza» que enllaça amb la reexposició del primer tema, el qual passa als arcs i el moviment acaba vivaç i enèrgic. — *Andante con moto.* El piano exposa una melodia en sol menor, un xic malenconiosa, que la fusta recull. Un solo de flauta, en 6/8 passa a la fusta, en la bemoll i tot seguit als arcs, repetint-se el joc de tonalitats. La corda passa a primer pla i el «tutti» pren el tema inicial que fineix extingint-se en els «pizzicati» de la corda. — *Presto.* Segones batudes i uns acords violents del «tutti», inicien el moviment. El piano ataca tot sol un tema rítmic en re major i uns acords del vent el separen d'una rèplica del propi tema, en si menor. Piano i orquestra dialoguen. El tema passa al «tutti» i de bell nou ambdós dialoguen o marxen a l'hora. Apareix una fórmula melòdica *Marziale* i després el piano reexposa el tema en si menor. El moviment fineix amb el segon tema de l'*Allegro molto* inicial i una successió d'acords enèrgics.

MENDELSSOHN. — Simfonia núm. 5, «La Reforma», op. 107

Mendelssohn escriví la seva darrera simfonia, en re major, per a ésser executada a Alemanya el 25 de juny del 1830, dins dels actes commemoratius del tercer centenari de la Confessió Protestant d'Ausgburg; però, suspesos aquests per raons polítiques, l'estrena no tingué lloc fins al novembre del 1832, a Berlín, dirigida pel propi compositor. Poc després Habeneck refusava d'estrenar-la a París i Mendelssohn, indignat, marxava cap a Anglaterra. L'obra restà oblidada durant 35 anys i ja no s'executà fins el 1867 al Crystal Palace de Lyndeham.
Hom creu que fou escrita entre els anys 1828 i 1829 i pel fet d'ésser obra de circumstàncies, composta per encàrrec, mai no se li ha donat massa importància, ni hom la considera al nivell de la «Italiana» i l'«Escocesa». Alguns comentaristes suposen que el primer *Allegro* tracta de glossar el conflicte entre el catolicisme i el luteranisme, hipòtesi no demostrada a bastament.
Mendelssohn utilitzà els acords de l'Amén litúrgic de Dresde, per a la frase inicial de la Simfonia i l'himne luterà per al final. La «Simfonia núm. 5» és una pàgina on s'hi troba present el romanticisme serè de Mendelssohn, més elegant que profund, que cerca d'aconseguir un llenguatge d'accent religiós, dintre els límits dels seu lirisme d'inspiració profana.

ARTUR MENÉNDEZ I ALEYXANDRE